

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/109/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119209633
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119209633.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 42 185 190, proti žalovanej L. D., H.. X.XX.XXXX, C. K. XX, XXX XX S., o zaplatenie 294,- eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 294,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 294,- eur od 21.05.2016 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovanej nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a a žalobca n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 21.05.2019 si žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie istiny vo výške 294,- eur, odplaty vo výške 98,- eur, zmluvného úrok vo výške 64% ročne zo sumy 350,- eur od 20.05.2015 do 07.07.2015, zo sumy 294,- eur od 08.07.2015 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 392,- eur od 20.05.2016 do zaplatenia, poplatku za upomienky v sume 210,- eur a zmluvnej pokuty vo výške 33,- eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.05.2015, č. 900304130, žalobca, ako veriteľ, poskytol žalovanej, ako dlžníkovi, úver vo výške 350,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 98,- eur a úrok vo výške 64% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 20.05.2016. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalobca a žalovaná dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaná sa zaväzuje žalobcovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur. Vzhľadom na to, že žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušila dojednania predmetnej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a stratila výhodu splátok, žalobca vyzval žalovanú na úhradu jej záväzku. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalovaná zaviazala uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- eur, t. j. celkom vo výške 210,- eur. Žalovaná doposiaľ uhradila žalobcovi sumu vo výške 56,- eur

2. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila.

3. Podľa § 297 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak
a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,
b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

4. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo podľa § 219 ods. 3 CSP oznámené vyvesením na úradnej tabuli a webovej stránke tunajšieho súdu dňa 06.09.2019.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 20.05.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 900304130 (ďalej len ako „Zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 350,- eur, ktorý sa zaviazala žalovaná vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 322,- eur, t.j. spolu zaplatiť celkovú čiastku vo výške 672,- eur do 20.05.2016.

7. Podľa bodu 2 Zmluvy odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 98,- eur (ďalej len „odplata“), čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 28%, ktorá sa vypočítava v zmysle zákona o spotrebiteľských úverov podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie.

8. Podľa bodu 3 zmluvy si strany dohodli úrok vo výške 64% ročne, čo predstavuje sumu 224,- eur. Výška priemernej RPMN je 25,88%.

9. Podľa žaloby žalovaná uhradila žalobcovi celkovo sumu 56,- eur.

10. Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur.

11. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

12. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2015 do 30.09.2015 (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods.1,5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

14. Podľa § 54 ods. 1,2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

15. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.04.2015 do 29.09.2015 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti. Podľa § 2 písm. d/ tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

17. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

18. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

19. Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

20. Podľa § 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2015 (ďalej aj ako „nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.“), Odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

21. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

22. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

23. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

24. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

25. Vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

26. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata istiny vo výške 294,- eur s prísl.. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 20.05.2015 zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 350,- eur, ktorý sa zaviazala žalovaná vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 322,- eur, t.j. spolu zaplatiť celkovú čiastku vo výške 672,- eur do 20.05.2016. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu túto zmluvu súd ex offo podrobil kontrole, či obsahuje všetky zákonné náležitosti vyžadované právnou úpravou v čase uzavretia zmluvy. Po preskúmaní predmetnej zmluvy súd dospel k záveru, že v zmluve je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) v neprospech spotrebiteľa. V zmluve je uvedená RPMN vo výške 28% a podľa bodu 2 zmluvy by mala odplata predstavovať RPMN. V bode 3 zmluvy je však samostatne vyčíslený úrok a v bode 1 zmluvy je uvedené, že spotrebiteľ sa zaviazal vrátiť žalobcovi poskytnutý úver a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom. Podľa § 19 ods. 2 ZoSÚ na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom. Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Z týchto citovaných ustanovení nepochybne vyplýva, že do výpočtu RPMN za zahŕňa aj úrok, a preto RPMN nemôže byť nižšia ako úrok, ktorý je v tomto prípade 64%. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu Žilina 10Co/672/2014, ktorý uviedol: „V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poisťenie úveru a podobne. Je zrejmé, že pokiaľ sa v zmluve uvádza hodnota úrokovej sadzby úveru, hodnota RPMN za úver nemôže byť od nej nižšia, môže byť minimálne rovnaká“ Podľa online kalkulačky pre výpočet RPMN na stránke <<http://www.fininfo.sk/sk/kalkulacky/kalkulacka-rpmn>>. pri zadaní vstupných údajov vychádza RPMN pre daný spotrebiteľský úver vo výške 88,06%.

27. Strany si v zmluve dohodli úrok vo výške 64%, pričom tento je v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku /poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov/. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi / pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 Cdo 137/2003/. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci máj 2015 pri úveroch do 1 roka na úrovni 6,68% ročne. Dohodnutá výška úrokov 64% ročne uvedená v zmluve podstatne /viac ako deväťnásobne/ prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci máj 2015. Nebankový subjekt pri poskytovaní úverov síce

podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov /aj keď vyššia ako pri bankách/ musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané úroky. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014, ktorý uviedol: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Vzhľadom na vyššie uvedené súd teda dospel k záveru, že dohodnutá úroková sadzba vo výške 64% ročne je v rozpore s dobrými mravmi, a preto v tejto časti je zmluva v zmysle § 41 OZ neplatná.

28. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávna RPMN v neprospech spotrebiteľa. Na základe uvedeného je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi iba istinu poskytnutého úveru, teda sumu, ktorá bola zo strany žalobcu reálne poskytnutá, a ktorú žalobcovi žalovaná nesplatila. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná uhradila žalobcovi sumu 56,- eur (nebolo v konaní sporné), a preto súd zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny v sume 294,- eur (350,- eur - 56,- eur).

29. Pokiaľ ide o úroky vo výške 64% ročne zo sumy 350,- eur od 20.05.2015 do 07.07.2015, zo sumy 294,- eur od 08.07.2015 do zaplatenia tak v bode 26 a 27 rozsudku, súd úver posúdil za bezúročný a teda žalobca nemá nárok na zaplatenie úrokov. Súd preto žalobu v tejto časti zamietol.

30. Súd nepriznal žalobcovi odplatu vo výške 98,- eur, jednak z dôvodu toho, že úver je bezúročný a bez poplatkov, ale aj z dôvodu toho, že súd túto odplatu vyhodnotil ako neplatnú z dôvodu rozporu s § 39 OZ. Podľa § 53 ods. 6 OZ, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. V bode 2 zmluvy je samostatne vyčíslená odplata vo výške 98,- eur, pričom však do odplaty nie je zahrnutý úrok vyčíslený vo výške 224,- eur. Odplata teda predstavuje sumu 322,- eur, t.j. 92% úveru a nie sumu 98,- eur. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2015 bola priemerná RPMN pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov vo výške do 1500 eur vo výške 25,88%, dvojnásobok je teda vo výške 51,76%. Z uvedeného vyplýva, že RPMN dojednaná žalobcom (88,06%, nie 28%) presahuje zákonnú odplatu za úver viac ako dvojnásobne. Takéto dojednanie o odplate podľa súdu hrubo odporuje dobrým mravom a je v rozpore s § 39 OZ.

31. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky vo výške 210,- eur tak nárok je vzhľadom na bezpoplatkovosť úveru nedôvodný. Okrem toho súd poukazuje na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6Co 126/2012. Podľa neho v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017

uviedol: „poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi“. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012 uviedol: „Odvolačný súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znakom neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.) . Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“. Taktiež je potrebné dodať, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vznik záväzku žalovanej hradiť žalobcovi upomienky vo výške 30,- eur, spolu 210,- eur. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aby upomienky boli žalovanej zasielané.

32. Žalobca si v konaní voči žalovanej uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 33 eur, ktorú v žalobe nijako nekonkretizoval. Podľa zmluvy: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur“. Súd preskúmal predmetnú zmluvnú pokutu a dospel k záveru, že takto dojednaná zmluvná pokuta je neplatná, keďže je zjavne dojednaná v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, a to z dôvodu toho, že vôbec nezohľadňuje dĺžku omeškania /môže ísť napríklad len o jeden deň/ a ani sumu, s ktorou je dlžník v omeškaní /môže ísť napríklad len o sumu 0,01 eura/. Takto paušálne dohodnutá zmluvná pokuta je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi /§ 3 os. 1 OZ/ a teda neplatná. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty je podľa právneho názoru súdu neplatné aj podľa § 39 OZ, pretože obchádza ustanovenia OZ o najvyššom prípustnom úroku z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ. Žalobcovi vzniklo právo na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 1, 2 OZ a i napriek tejto skutočnosti žalobca požaduje ešte aj zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalovanej sa teda znásobuje sankcia, ktorú je povinný zaplatiť za porušenie tej istej povinnosti. Navyše žalobcovi by vznikol nárok na zmluvnú pokutu iba v prípade, ak by žalovaná nezaplatila celkovú čiastku úveru vo výške 672,- eur. Spotrebiteľský úver je však bezúročný a bez poplatkov a teda žalovaná nemá povinnosť uhradiť žalobcovi celkovú čiastku úveru 672,- eur. Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol i nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty.

33. Z ustanovenia § 517 ods. 1, 2 OZ vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

34. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

35. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania (deň nasledujúci po dni splatnosti, t.j. 21.05.2016 bola 0%. S ohľadom na vyššie uvedené zaviazal súd žalovanú aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 294,- eur (istiny) od 21.05.2016 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

36. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods.2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán

nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol úspešný v časti zaplataenia 294,- eur zo sumy 635,- eur (294,- eur + 98,- eur + 210,- eur + 33,- eur), t.j. v časti 46,30% a žalovaná vo zvyšných 53,70%. Úspech žalovanej, ktorý prevyšuje úspech žalobcu je 7,40%. Nakoľko úspešnejšia žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú, súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobca ako neúspešná strana nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a každá zo strán dostala jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).